GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA: BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ XLIX.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 212. *Duminecă, 21 Septemvre (3 Octomvre.)* **1886.**

Brașovŭ, 20 Septemvre 1886.

Se pare că noroculŭ a părăsitŭ pe d-lŭ Tisza.

Intr'unŭ momentŭ, când trebuia sĕ'șĭ dea cele mai marĭ silințe de a liniști parlamentulŭ asupra situațiunei, ce au creat'o monarchiei „fatalele evenimente“ din Bulgaria, situațiune ce însușĭ d-lŭ Tisza o recunósce că e seriósă și critică, neastĕmpĕrații sĕi adversarĭ din stânga estremă nu se sfiescŭ a sgândări ranele causate de afacerea Ianski și a-i reaminti ministrului-președinte pĕcatulŭ ce l'a comisŭ, când a rĕmnitŭ la aplausele estremilorŭ din dietă în memorata afacere.

Fără 'ndoială a fostŭ fórte supĕrătóre pentru d-lŭ Tisza interpelarea, ce i-a adresat'o voinicosulŭ membru alŭ stângei estreme Bela Komjathy în ședința camerei dela 29 Septemvre, nu atâtŭ pentru acusările și insultele contra armatei comune ce le conține, câtŭ mai multŭ pentru adevĕrulŭ ce i se spune în interpelare însășĭ persónei ministrului-președinte.

Cetitorilorŭ nostri le este cunoscutŭ casulŭ cu Herbert din Cincĭ-Bisericĭ. Acesta, fiindŭ oficerŭ în reservă, a întratŭ în vorbă cu unŭ sublocotenentŭ din armata activă asupra procederei generalului Ianski, desaprobând'o cu cuvinte, pe carĭ sublocotenentulŭ le-a luatŭ ca vătĕmătóre pentru armata comună. Acesta face arătare autoritățilorŭ militare, și în urma acesta Herbert fù degradatŭ și transferatŭ ca simplu soldatŭ într'altŭ regimentŭ prin sentința unui consiliu de onóre, aprobată de ministerulŭ de rĕsboiu din Viena. Motivulŭ sentinței a fostŭ, că Herbert a vătĕmatŭ onórea statului oficerescŭ.

Bela Komjathy vine acuma și interpeléză pe ministrulŭ-președinte asupra casului Herbert, ḍicêndŭ că acesta este „cea mai brutală vătĕmare a constituțiunei,“ că „tribunalulŭ de onóre militarŭ nu merită acestŭ nume“, că „numai unŭ sufletŭ de sclavŭ, o națiune lașă și unŭ guvernŭ lașŭ potŭ sĕ sufere o sentință ca cea memorată,“ și alte de acestea.

Dér nu espectorările de felulŭ acesta ale Kossuthianului, făcute *solito more* cu multă pasiune, ci acelŭ pasagiu din interpelațiunea sa a trebuitŭ sĕ amărăscă pe d-lŭ Tisza mai multŭ, în care ḍice curatŭ și limpede: „Herbert n'a ḍisŭ nimicŭ alta, decâtŭ ceea ce a declaratŭ ministru-președinte aicĭ in parlamentŭ în afacerea Ianski, ḍicêndŭ că procedera sa a fostŭ neco rectă și fără tactŭ, numai cu acea deosebire, că Herbert este și aḍĭ de aceeașĭ convingere, pe când d-lŭ Tisza șĭ-a schimbat'o“

Nu se póte nega, că acéstă imputare, ce i se face ministrului-președinte, că a favorisatŭ elŭ însușĭ la începutŭ curentulŭ dușmănosŭ armatei comune spre a linguși vanitatea națională a Ungurilorŭ, este dréptă.

D-lŭ Tisza s'a vĕḍutŭ silitŭ a protesta în contra cuvintelorŭ ofensătóre ce le-a întrebuințatŭ Bela Komjathy fața cu „instituțiunea constituțională“ a armatei comune, înghițindŭ amarulŭ hapŭ (pilulă) ce i l'a întinsŭ numitulŭ deputatŭ, când i-a datŭ a înțelege indirectŭ, că elŭ e rĕspunḍĕtorŭ de curentulŭ ce domnesce aḍĭ „în sînulŭ națiunei adêncŭ agitate“, că elŭ e chiar urḍitorulŭ intelectualŭ alŭ mișcărei ce esistă aḍĭ în țéră pentru înființarea unei armate de sine stătătóre în Ungaria.

Spiritele, ce le-a deșteptatŭ sistemulŭ de guvernare alŭ d-lui Tisza și politica lui în doi perĭ, nu'i mai dau pace aḍĭ și-lŭ vorŭ urmări fără milă până la totala sa cădere. Orĭ dóră nu a lui sĕ fiă rĕspunderea? Atuncĭ cum șĭ-ar puté esplica omulŭ ceea ce s'a întêmplatŭ în Cincĭ-Bisericĭ, că poliția a permisŭ manifestațiunea ce s'a arangeatŭ în onórea lui Herbert, fișpanulŭ a oprit'o, la intervenirea generalului garnisónei d'acolo, ér poporulŭ cu tóte astea a făcut'o ducêndu-se la locuința lui Herbert și strigându-i la „éljen“-urĭ?

Se credea că va fi îmormêntată afacerea Ianski, dér ea le dă celorŭ din stânga estremă o armă pré puternică în mână ca s'o lase nefolosită. Intre aplausele tuturorŭ independențilorŭ, Komjathy susținŭ că Tisza n'a datŭ încă nicĭ o satisfacțiune „națiunei“ și că consideră dorințele militarilorŭ ca poruncĭ.

Inzadarŭ se silesce d-lŭ Tisza sĕ împace spiritele provocându-se la instituțiunile constituționale. Lucrurile au ajunsŭ la unŭ punctŭ, încâtŭ aḍĭ nu mai merge sĕ-șĭ continue politica sa de slugă la doi domnĭ. A voi sĕ servéscă și intereselorŭ monarchiei și armatei comune, și sĕ sprijinéscă și aspirațiunile de independență și de armată de sine stătătóre ungurescă nu mai este cu putință. Unŭ conflictŭ seriosŭ între aceste două curente a devenitŭ inevitabilŭ.

Pressa și crisa bulgară.

„Nordd. Allg. Zeitung“ chiămă în ajutorŭ fóia *„Hamburger Nachrichten“* contra foii *„Neue Freie Presse“*. Semnificativ este, că *„Nordd. Allg. Zeitung“* recomandă foilorŭ vieneze sĕ studieze următórea enunțare din *„Kölnische Zeitung“*: »Décă este, ca Germania sĕ îșĭ tragă spada pentru orĭ-ce capriciu alŭ foilorŭ austriace; décă este, ca prin voinicii noștri sĕ gonimŭ pe unŭ flămêndŭ dela masa încărcată a peninsulii balcanice, pentrucă domnii din Pesta și-au stricatŭ stomaculŭ în Bosnia și Serbia, apoi ne vomŭ rĕsgândi bine, inainte de a lega mai strînsŭ de câtŭ până acum tinerulŭ și vigurosulŭ nostru statŭ cu sórtea Austro-Ungariei.«

Ḍiarele engleze ḍicŭ că sferele guvernamentale din Londra se înveselescŭ cu atitudinea Austriei în afacerea bulgară. In timpulŭ din urmă au fostŭ întrevorbirĭ confidențiale între Anglia, Austria și Italia cu privire la posibilitatea înființării unei lige a țĕrilorŭ balcanice, dimpreună cu Turcia. Cea mai mare dificultate pentru realisarea acestui planŭ este ocupația engleză a Egiptului, căcĭ Sultanulŭ vré sĕ se resolve mai ântêiŭ afacerea egipténă în sensulŭ sĕu, înainte de a se pronunța asupra propunerii engleze. Nicĭ guvernulŭ englesŭ, nicĭ Drummond-Wolff n'au pututŭ da Porții sĕu lui Muktar-pașa asigurărĭ de natură a schimba părerea Sultanului.

Ḍiarele ruse se pronunță în modŭ precisŭ asupra cestiunei candidațilorŭ la tronulŭ Bulgariei, și orĭ câtŭ de variate ar fi opiniunile lorŭ, ele însĕ suntŭ de acord că Bulgaria trebue sĕ devie vasala Rusiei. *„Pet. Vjedomosti“* recomandă Bulgarilorŭ sĕ nu alégă unŭ principe care arŭ avea numai simpatii pentru Rusia. Noulŭ principe trebue sĕ atârne așa de multŭ de Rusia, încâtŭ sĕ nu rĕmăe nicĭ o bănuială că o armată rusă stă sub comanda lui. Afară de principele de Munte-Negru, numai unŭ Rusŭ va putea sĕ conducă Bulgaria în numele Rusiei și va putea conta pe sprijinulŭ moralŭ și materialŭ alŭ acestei din urmă. *„Swiet“* consideră ca afară de orĭ-ce îndoială că Bulgarii, în casulŭ când se va permite unŭ plebiscitŭ, vorŭ urma exemplulŭ locuitorilorŭ din Rusia mică sub Chmelnicki și vorŭ alege pe Țarŭ, resolvândŭ astfelŭ în modŭ definitivŭ și pentru totdéuna cestiunea bulgară.

Organulŭ oficiosŭ alŭ guvernului turcŭ *„Tarik“* declară, că nu póte fi vorba despre o numire din nou a prințului Alexandru ca prințŭ alŭ Bulgariei, căcĭ nu numai Rusia, ci și Turcia ar protesta energicŭ contra acestei numirĭ. Câtŭ privesce însĕ pe succesorulŭ prințului Battenberg pe tronulŭ bulgarŭ, Porta s'ar învoi cu candidatura prințului de Oldenburg.

Congresulŭ Orientaliștilorŭ.

Invĕțațĭ din tóte părțile lumei au sositŭ în Viena, ca sĕ ia parte la Congresulŭ Orientaliștilorŭ, ce se ține sub președința baronului Kremer. Primirile și salutările au fostŭ fórte cordiale.

Dintre învĕțații străinĭ amintimŭ pe: renumitulŭ indologŭ Weber din Berlinŭ, profesorulŭ semitŭ Nöldeke din Strassburg, scrutătorulŭ Veḍilorŭ Roth din Tübingen, erudituŭ scrisórei conice Jules Oppert din Parisŭ, Mr. Ethé dela colegiulŭ Wales, călĕtorulŭ olandezŭ prin Arabia Snouck-Hurgronje, arabistulŭ svedianŭ Comte Carlo Landberg, Rușii Chwolson și Potkanov, Rost dela India-Office, antropologulŭ de Gabelentz, care 'ntrece pe toțĭ în înălțime, eruditulŭ elvețianŭ Naville, celtologulŭ Windisch din Lipsca, Grierson din India, Cope Whitehouse din Birmingham, Leland din Londra, Hunfalvy din Ungaria, Hașdĕu din România, delegațiunea egipténă în frunte cu Șeiculŭ Hamza Fathalla, primulŭ inspectorŭ alŭ instrucțiunei pentru limba arabă dela ministerulŭ instrucțiunei din Cairo, mare poetŭ, care apărŭ în costumulŭ sĕu națiunalŭ, Artin-pașa, Franz-pașa, Mahmud Rașad-effendi, Hefin-effendi, Taka-effendi, în fracŭ și tarbușŭ îmbrăcațĭ, literatulŭ chinezŭ Tșeng-Kitong, în haină violetă, cu nasture roșŭ la șépca cea négră, semnulŭ mandarinilorŭ. De asemenea Dr. Ramkrișna Bhandarkar din Puna în India, îmbrăcatŭ în negru, cu unŭ frumosŭ turbanŭ albŭ împrejurulŭ capului, cu eșarpă albă pe umĕrŭ în josŭ, semnŭ alŭ erudițiunei bramane. Invĕțații Vienei: profesorii Bühler Karabacek, Friedrich și D. H. Müller, Zschokke, Reinisch și alții făcură óspeților onorurile.

In ḍiua de 27 Septemvre s'a deschisŭ sĕrbătorescе alŭ șéptelea congresŭ internaționalŭ alŭ Orientaliștilorŭ în noua sală a universității, împodobită cu prețióse covóre orientale, asistândŭ și unŭ mare numĕrŭ de dame. Masa presidiului este încărcată cu o bogată bibliotecă orientală, care se dăruesce congresului. Scara principală a aulei e împodobită cu palmĭ. Invĕțații europenĭ apăruseră în fracŭ, cei din Africa și Asia parte în fracŭ cu câte ceva din îmbrăcămintea lorŭ națională, parte în întregŭ costumulŭ naționalŭ. La deschidere au luatŭ parte ministrulŭ instrucțiunei Dr. Gautsch ca președinte onorificŭ și arhiducele Rainer ca protectorŭ alŭ congresului, fiindŭ salutațĭ de rectorulŭ universității Zimmerman și de prorectorulŭ Zschokke.

Congresulŭ îlŭ deschise arhiducele Rainer prin câteva cuvinte care fură viu aplaudate, vorbĭ apoi ministrulŭ Dr. Gautsch, președintele congresului br. Kremer, primarulŭ Uhl, carĭ toțĭ salutară pe membrii congresului și le doriră isbêndă. După acéstă urmară mulțămirile membrilorŭ congresului: contele Carlo Landberg, delegatulŭ Svediei, Iacub Artin, conducĕtorulŭ delegațiunei egiptene, profesorulŭ Bickel (Innsbruck), profesorulŭ Bergaigne (Parisŭ), profesorulŭ Dei Giunio, delegatulŭ francezŭ Charles Schefer, Robert Eust dela India-Office.

Profesorulŭ Karabacek depuse pe masa congresului interesanta publicațiune despre descoperirea papirului din Tayum. Opulŭ, care încă nu e gata, cuprinde timpulŭ

dela cucerirea arabă (642 şi 643) pănă în suta a ḑecea. Au mai vorbitŭ Guimet dela museulŭ din Lyon, br. Rosen (Petersburgŭ), japonistulŭ Rosny (Parisŭ), sanscritistulŭ Lang (Burgscheid lângă Aachen) şi Naville (Geneva), dândŭ mai toţĭ vorbitorii ca darurĭ diferite opurĭ şi publicaţiunĭ privitóre la Orientŭ. Cu acésta s'a închisŭ şedinţa.

Cu acéstă ocasiune comunicămŭ, că d. *Hunfalvy*, vestitulŭ falsificatorŭ alŭ istoriei, va vorbi la congresŭ *despre formarea limbei române,* aşa cum scie elŭ sĕ vorbéscă când e vorba de *Rumunĭ.* Se vorbesce, că d-lŭ *Haşdĕu* nu-i va rĕmâné datorŭ, ci îi va da rĕspunsulŭ ce i se cuvine.

SCIRILE ḐILEI.

Dumineca trecută s'a serbatŭ aci jubileulŭ de ḑece anĭ alŭ şefului pompierilorŭ din Braşovŭ, *Carol L. Schuster.* Cetăţenii i-au doveditŭ că'i suntŭ recunoscĕtorĭ pentru jertfele aduse de d-lŭ Schuster în folosulŭ întregului oraşŭ. Serbarea s'a întrodusŭ Sâmbătă séra printr'unŭ conductŭ cu torţe din partea pompierilorŭ sub conducerea locţiitorului de şefŭ, căpitanulŭ orăşenescŭ Hiemesch, avêndŭ în frunte musica pompierilorŭ. Duminecă începù serbarea cu ḑorile, apoi pe la 11 óre a. m. d. Schuster primì felicitările reuniunei împreună cu unŭ frumosŭ pocalŭ de argintŭ ca darŭ de onóre. La 2 óre d. a. s'a datŭ unŭ prânḑŭ festivŭ în sala hotelului Nr. 1 în onórea jubilarului, la care au luatŭ parte nu numai pompierii din Braşovŭ, ci şi representanţĭ ai pompierilorŭ din Ţéra Bârsei, ai corporaţiunilorŭ şi reuniunilorŭ din Braşovŭ, cetăţenĭ, representanţĭ ai corpului representativŭ orăşenescŭ, ai presbiterului ev. etc. S'au ţinutŭ mai multe toaste, s'au cetitŭ telegrame de felicitare din diferite părţĭ ale Ardealului. Din parte-ne felicitămŭ sincerŭ pe d-lŭ Schuster şi-i dorimŭ sĕ'şĭ serbeze şi iubileulŭ de 25 de anĭ.

—x—

Privitorŭ la *afacerea militară* din *Cincĭ-Bisericĭ,* despre care amŭ amintitŭ erĭ, se scrie lui »P. Ll.“, că tinerimea de acolo a vrutŭ sĕ întocméscă unŭ conductŭ cu facle în onórea sublocot. de reservă degradatŭ *Herbert* şi prin placate colosale a invitatŭ poporaţiunea a lua parte la conductŭ. Generalulŭ Paxy se duse la căpitanulŭ oraşului Lechner, acesta la fişpanulŭ Perczel, care oprì conductulŭ şi puse de se rupseră placatele de către poliţiă, în faţa poporului, care privea în linişte. Arangiatorii conductului au făcutŭ recursŭ la magistratŭ, ca sĕ le permită ovaţiunea. Se ḑice că magistratulŭ va permite conductulŭ cu condiţiune, ca sĕ nu se facă demonstraţiunĭ antimilitare, ér autoritatea militară a rugatŭ telegraficŭ pe ministerŭ sĕ interḑică demonstraţiunea. La acestea observă »Ellenzék«: Étă unde amŭ ajunsŭ sub C. Tisza! Guvernulŭ nostru se vede că atâtŭ de multŭ s'a îndrăgostitŭ de alianţa muscăléscă, încâtŭ adĭ-mâne va pune administraţia nóstră la disposiţia Muscalului. Fişpanii d-lui Tisza arŭ puté face onóre orĭcărui hatmanŭ muscălescŭ. Poporului maghiarŭ sĕ 'i fiă de învĕţătură, că oficerii armatei, numită falsŭ comună: potŭ ofensa după placŭ pe cetăţénulŭ patriotŭ, ér a demonstra contra nepatrioţilorŭ este imposibilŭ în Ungaria“.

—x—

In comuna *Udvari s'a aprinsŭ* deunăḑile *pămêntulŭ tisicosŭ* şi acum foculŭ se 'ntinde şi pe pămêntulŭ cultivatŭ. In unele locurĭ foculŭ pĕtrunde în pămêntŭ la adêncime de unŭ metru, şi fiindŭ că în pămêntŭ află nutrimentŭ, se întinde din livadă 'n livadă, aşa că a prefăcutŭ în cenuşe multŭ fênŭ, porumbŭ şi napĭ. Foculŭ s'a întinsŭ deja peste 1000 de jugĕre. Se facŭ încercărĭ a înăbuşi foculŭ săpându-se gropĭ, dér acéstă procedură isbutesce numai când nu bate vêntulŭ, altfelŭ schinteile suntŭ suflalte de vêntŭ peste gropĭ.

—x—

Ministrulŭ de rĕsboiu românŭ a trimisŭ în Austria pe d. căpitanŭ Fănuţă, comandantŭ alŭ escadronului de jandarmĭ călărĭ din Bucurescĭ, şi pe d. Drăgănescu, medicŭ veterinarŭ de divisiă, ca sĕ cumpere caii necesarĭ pentru remontă.

—x—

Citimŭ în »România liberă«, că încercărilentru pe încheierea unei *convenţiunĭ comerciale între România şi Franţa* au reînceputŭ. O întrevedere pregătitóre a şi fostŭ între împuterniciţii francezĭ, d. de Coutouly, contele de Diesbach, şi cei românĭ, d-nii Ferekyde, Aurelianŭ, Grigore Ghika, G. Cantacuzino şi D. Protopopescu. Guvernulŭ francesŭ făcêndŭ concesiunea de a părăsi clausa naţiunei celei mai favorisate şi de a admite articule reservate în favórea României, este fórte probabilŭ că convenţiunea atâtŭ de dorită de ambele părţĭ va putea în fine isbuti.

—x—

Sinodulŭ episcopescŭ sêrbescŭ avea sĕ se întrunéscă la 30 Septemvre. S'a amânatŭ însĕ pănă la 14 Octomvre — fiindcă s'a îmbolnăvitŭ comisarulŭ guvernului ungurescŭ Eduard Cseh! Din causa acésta se ḑice că şi congresulŭ se va amâna.

—x—

Astă seră Sâmbătă, *trupa teatrală* a d-lui *Dorn* va juca *„Das Blitzmädel“*, comediă în 4 acte de Carol Costa, musica de Millöcker. Mâne seră Dumineca va juca *„Dar Erbe des Wucherers“,* piesă poporală de Carol Costa.

Mĕreţulŭ scopŭ alŭ „Associaţiunei Transilvane.“

Disertaţiune cetită prin *Vasiliu Popŭ Chechişianulŭ*, preotulŭ Poputelecului, cu ocasiunea adunărei despărţ. XII a alŭ „Assoc. Trans.“ ţinută la 1 Aug. în Ciachi-Gârbou.

(Fine)

Domnilorŭ! Pre câtŭ mĭ-a fostŭ posibilŭ, în cadrulŭ îngustŭ alŭ unei disertaţiunĭ, am espusŭ scopulŭ măreţŭ alŭ „Associaţiunei Transilvane“ şi din aceste scurte trăsurĭ apare destulŭ de lămuritŭ, că unŭ poporŭ numai prin cultura spirituală şi materială devine luminatŭ, liberŭ şi fericitŭ. Rĕspândirea acestei culturĭ duple şĭ-a înscris'o „Associaţiunea Transilvană“ pe drapelulŭ sĕu. Acestŭ înaltŭ institutŭ culturalŭ dela începutulŭ activităţii sale fórte multŭ a făcutŭ pentru luminarea spirituală a poporului nostru şi pentru progresarea prosperităţii materiale între Românĭ. Acestŭ paladiu sântŭ alŭ poporului românŭ — prin productele sale literale, prin împărţirea de stipendii între tinerii, carĭ se aplică la diferite specialităţĭ de sciinţe, arte şi la meserii — a contribuitŭ şi contribuesce fórte multŭ la înaintarea poporului nostru în sciinţă, agricultură, industriă şi comerciu. Insĕ neajunsele nóstre fiindŭ nenumĕrate, Associaţiunea nóstră cu privire la aceste numai aşa va puté desvolta o activitate mai potenţată, décă prin contribuirea fiilorŭ poporului românŭ 'i se vorŭ înmulţi mijlócele uecesare

Sĕ ne angagiămŭ dér domnilorŭ acum orĭ nicĭ-odată puterile nóstre, contribuindŭ după putinţă cu filerulŭ nostru în favorulŭ »Associaţiunei Transilvane« şi prin acésta la întărirea şi promovarea luminărei poporului nostru a acestei temelii scumpe, a nóstre, faţă de care ne légă şi simţĕmêntulŭ de recunoscinţă, căcĭ singurŭ elŭ a statŭ nemişcatŭ în valurile sbuciumate ale trecutului nostru, ca şi nisce pilastrii ai podului lui Traianŭ în undele Dunărei, conservându-ne credinţa sântă, limba şi datinele, totŭ atâte clenodii măreţe, moştenite dela străbunii noştri, ne'ntrecuţĭ în fapte marĭ. Poporulŭ românŭ va primi şi elŭ cu recunoscinţă prinosulŭ celei mai din urmă, ca şi celui mai de frunte dintre fiii sĕi!

Sĕ nu uitămŭ déră domnilorŭ nicĭ pentru unŭ minutŭ, că cine stă pe locŭ, în mişcarea generală regreséză, şi acela, care regreséză, nu are dreptulŭ de a aspira la o neatêrnare spirituală şi materială! Sĕ ne servéscă de modelŭ alte popórĕ, care au ajunsŭ la celŭ mai înaltŭ gradŭ de prosperitate spirituală şi materială prin stăruinţele lorŭ. Nu mĕ voiu provoca la naţiunile marĭ, precum suntŭ: Anglesii, Francesii, Germanii şi Italienii, căcĭ din punctulŭ meu de vedere e destulŭ sĕ amintescŭ muntósa Elveţiă; Olanda, espusă la inundaţiunĭ de ape şi de multe orĭ devastată de aceste; Belgia, cu pămêntulŭ sĕracŭ şi ângustŭ; Danimarca, o bucată de pămêntŭ, din care numai o părticică e de ântêia calitate; Svedia şi Norvegia, care totdéuna a avutŭ şi are a se lupta contra asprimei climei şi sterilităţii pămêntului, — tóte aceste ţerişóre au ajunsŭ la starea actuală de înflorire numai printr'o muncă de tóte ḑilele, printr'o luptă contra tuturorŭ dificultăţilorŭ, printr'o stăruinţă şi tenacitate admirabilă.

Sĕ dea dér Domnilorŭ fiăsce carele dintre noi tributulŭ sĕu şi sĕ ne înscriemŭ de membri ajutătorĭ ai „Associaţiunei Transilvane“ şi prin acésta vomŭ da proba cea mai eclatantă, că tindemŭ a rĕspunde cu sentinela viteză:

»Eu sĕ pierŭ? Eu?! Nicĭ odată;
Vie-o lume încruntată,
Vie valurĭ marĭ de focŭ
Nicĭ că m'orŭ clinti din locŭ —
. . . .
Căcĭ Românŭ sunt în putere
Şi Românu'n vecĭ nu piere!«

Şi acum domnilorŭ, implorândŭ dela bunulŭ Dumneḑeu — la care apeléză Românulŭ în tóte nĕcazurile sale — ca sĕ reverse darulŭ sĕu asupra activităţii »Associaţiunei Transilvane« şi asupra poporului românŭ, îmĭ încheiu acestŭ nepretenţiosŭ discursŭ ḑicêndŭ: Voi, Şincai, Lazarŭ, Chichindealŭ, Petru Maiorŭ şi consoţĭ; voi, tóte spiritele măreţe ale Românismului, orĭ unde ar zăce cenuşa vóstră orĭ pe unde ar sbura spiritele vóstre, veniţĭ la noi, ca unŭ graiu alŭ consciinţei naţionale, şi semnaţĭ în noi tăria dintru înălţimea mărirei vóstre şi aruncaţĭ în noi schînteia din foculŭ vostru sacru, pentru ca şi noi sĕ ne întărimŭ şi insufleţimŭ spre fapte măreţe şi pentru ca cu toţii într'unŭ glasŭ şi cu dreptŭ cuvêntŭ sĕ putemŭ ḑice, cu poetulŭ rege:

»Tótă lumea de-ai umbla,
Ca Românulŭ n'ai afla!«

Valea Bistriţei, 28 Septemvre.

Ecsecutorii de dare, ordinaţiunea lui Bánffy, o alegere de notarŭ.

Onorate d-le Redactorŭ! Cu intrarea în anotimpulŭ de tómnă, amŭ intratŭ şi în sesonulŭ ecsecuţiunilorŭ. Ecsecutorii de dare întocmai ca locustele au inundatŭ aceste ţinuturĭ. Orĭ în care parte de vei merge şi orĭ încătrău te vei întorna întêlnescĭ pre aceştĭ nesăţioşĭ din „fericita“ Ungariă.

Nu vei afla comună în întregŭ comitatulŭ, ba mai că în întréga ţéră în care sĕ nu dai faţă cu aceste fiinţe, spaima locuitorilorŭ, carĭ fără leacŭ de milă sub scutulŭ gendarmilorŭ şi în puterea legei storcŭ şi despóiă pe bietulŭ opincarŭ de totŭ ce are pre lângă casă şi ce

FOILETONU.

O amintire dela Sinaia.

Cu prilegiulŭ serbărei ḑilei de 30 Augustŭ, aniversarea luărei Griviţei de către óstea română, d-lŭ colonelŭ-adjutantŭ Candiano Popescu, care a fostŭ comandantulŭ batalionului 2 de vênătorĭ în memorabila ḑi, când óstea română a înfiptŭ stindardulŭ României pe întăriturile Griviţei, şi care e autorulŭ unei frumóse colecţiunĭ de poesii rĕsboinice, a cetitŭ la serbarea din Sinaia următórea poesiă rĕsboinică, alŭ cărei autorŭ e d-sa şi pe care o reproducemŭ după »Voinţa Naţională«:

Căpitanulŭ către ostenii sĕi.

(Oficerilorŭ Românĭ ce au luatŭ parte în rĕsboiulŭ neatêrnărei.)

Oştenĭ! înainte, la luptă sĕ mergemŭ
Cu inimĭ de ferŭ,
Şi némulŭ şi legea, şi Domnulŭ şi Ţéra,
Adĭ jertfe ne cerŭ.

Cumplitŭ e vrăşmaşulŭ... la dênsulŭ năvală,
Vitejĭ s'alergămŭ,
Şi numele nostru acum în slavă
Prin noi sĕ'nălţămŭ.

Nu vremŭ umilirea, nicĭ jugŭ pentru alţii,
Românĭ vremŭ sĕ fimŭ.
Vremŭ patria nóstră cinstită de lume,
Şi 'n ea sĕ trăimŭ.

Suntŭ rănĭ în rĕsbóie, şi bronzŭ şi silitră,
Şi tuciu, şi oţelŭ,
Şi lacrĕmĭ, şi sânge, şi gemete surde,
Şi focŭ şi măcelŭ;

Din ele sĕ facemŭ aicĭ temelia,
Pe care va sta
Cetatea română, ce vechile drepturĭ
In vecĭ va păstra.

Căcĭ astfelŭ e 'n lume, aşa este omulŭ,
Din cerurĭ menitŭ,
La drepturĭ sĕ ţie, atuncea când dreptulŭ
Elŭ scumpŭ l'a plătitŭ.

Oştenĭ! înainte, ferice d'aceia
Ce întêiŭ vorŭ muri:
Şi valea, şi unda, şi vêntu-alŭ lorŭ nume,
In vecĭ vorŭ şopti.

In inimĭ udate de roua iubirei,
De-alŭ binelui dorŭ,
O patimă cresce, o patimă sfântă:
Alŭ ţĕrei amorŭ!

Soldatu'i cârmaciulŭ ce 'nfruntă furtuna,
Şi luptă pe valŭ.
De sânge, de jertfe, şi scumpa lui ţéră
O scóte la malŭ.

Şi armele-adesea în plugŭ prefăcute
Marĭ brazde-au croitŭ,
De unde mărirea, ideĭ, libertatea
Adesŭ au eşitŭ.

Oştenĭ! înainte, orĭ-cine o sórtă
Urmează aci,
Şi cărui e sórta de glonţŭ ca sĕ móră,
De glonţŭ va muri.

Pe glonţŭ e unŭ nume şi totŭ acelŭ nume,
Pe unŭ omŭ e lipitŭ,
Şi omulŭ orĭ unde ar vrea sĕ s'ascunḑă
De glonţŭ e găsitŭ.

Ér cui ursitórea nu vrea în rĕsbóiă
Mormêntŭ a-i găti,
Svêrlindu-se singurŭ în ghiarele morţei,
Nu póte muri.

D'asupră-ne'i sóre şi unŭ vulturŭ, ce mândri
Pe noi ne privescŭ,
Şi mândri strigŭ lumei: »Românĭ se născură,
Vitejĭ ei trăescŭ.«

Oştenĭ! înainte, semnŭ bunŭ e vulturulŭ,
E semnŭ de isbênḑĭ,
Şi învingemŭ de sigurŭ, căcĭ suntemŭ cu toţii
De slavă flămênḑĭ.

Oştenĭ! înainte, deşteptĭ suntŭ acuma
Străbunii eroi,
La voi le-e privirea, şi stégulŭ ce-i ţéra
Priveşte la voi.

Oştenĭ! înainte, înainte la luptă...
In frunte sunt eu,
In mânĭ avemŭ arme, cu noi este Domnulŭ,
Cu noi Dumneḑeu.

în timpŭ de o véră cu cruntă sudóre a putută sĕ-şi agonisésca. Fără leacŭ de considerare răpesce mălaiulŭ din gura copiilorŭ, purcelulŭ orĭ văcuţa din curte, boulŭ din jugŭ, calulŭ din hamŭ, ţundra din spate, ba chiar căpĕtâiulŭ şi aşternutulŭ de sub omŭ, pre carĭ ducêndu-le la têrgŭ le bate la *tobă*, lĕpĕdându-le Jidanilorŭ pentru unŭ preţŭ de nimica, din carele abia se potŭ acoperi grósele diurne ale ecseoutorului decum şi darea restantă. Şi aşa amărîtulŭ de contribuitorŭ flămândŭ şi despoiatŭ şi cu agonisitulŭ bătutŭ la tobă din partea ecsecutorilorŭ de dare, rĕmâne aşteptândŭ érna cu câte 4—5 micuţĭ lăsaţĭ în mâna întêmplărei şi în grija lui Dumneḑeu şi cu darea restantă totŭ în spinare.

'Mĭ-ar plăcea acuma sĕ-mĭ spună »puternicii« ḑilei şi în specia inspectorii de dare, carĭ ne trămitŭ pre capŭ pe acei nesăţioşĭ ecsecutorĭ, care e folosulŭ statului acolo, unde dupăce a despoiatŭ pe contribuitorĭ de totŭ ce a aflatŭ pe lângă casă — numai de sĕrăciă şi de sufletulŭ amărîtŭ din óse nu — din lucrurile vêndute cu toba abia au putută scóte atâta câtŭ sĕ plătéscă pe esecutorĭ, ér de darea restantă nicĭ poveste?! Au dóră scopulŭ guvernului e de a aduce pre contribuitorĭ la sapă de lemnŭ?! Cele ce facŭ ecsecutorii prin părţile acestea în numele legii ne îndémnă de a aluneca sĕ credemŭ acésta, şi décă e aşa, atuncĭ vai de contribuitorĭ, carĭ au nefericirea de sta sub unŭ guvernŭ carele în locŭ sĕ ţintéscă la bunăstarea lorŭ, cércă a'i ruina!!

Nesecatŭ e isvorulŭ de ordinaţiunĭ alŭ paşalei Comitatului nostru Bistriţa-Năsĕudŭ, alŭ puternicului Bánffy. Una după alta esŭ la ivélă şi în intervale nu prea rarĭ şi cu tóte acestea isvorulŭ nu mai sécă.

Mai ḑilele trecute primăriile comunale — nu sciu décă tóte şi din întregŭ Cottulŭ — dér cele de pre valea nóstră se treḑescŭ cu o ordinaţiune delà Bánffy, prin carea strictŭ şi sub pedépsă ordonéză primarilorŭ de a supraveghia: *ca comunitatea politică sĕ nu mai dea lemne din pădurile sale pre séma scólelorŭ confesionale.*

Écă déră érăşĭ unŭ documentŭ de dragoste din partea puternicului paşă Dezső cătră şcólele nóstre, şi cu tóte acestea grăniţerii noştri totŭ dormŭ somnulŭ şerpelui.

— Mai în sĕptĕmânile trecute avuiŭ rara fericire de a face o escursiune pre marginea Câmpiei ardelene, pre unde pre lângă multe altele bune şi rele ce am vĕḑutŭ şi auḑitŭ — şi pre carĭ cu altă ocasiune în detaiu le voiŭ descrie — avuiŭ ocasiunea de a auḑi enarându-se de cătră unŭ pretinŭ alŭ meu, martorŭ ocularŭ, şi despre o alegere de notarŭ.

In cerculŭ notarialŭ alŭ Iuşului, solgăbirĕiatulŭ Teutişului, Cottulŭ Solnocŭ-Dobâcă în primăvĕra anului curentŭ, devenindŭ în concursŭ postulŭ de notarŭ cercualŭ — dintre mai mulţĭ concurenţĭ cualificaţĭ, conformŭ legei, s'a alesŭ, fără voia solgăbirĕului din Teutişŭ Nagy-Lajos, românofagŭ recunoscutŭ, unŭ Românŭ omŭ de omeniă, consciinţiosŭ şi dreptŭ, d-lŭ Ioanŭ Mureşianu.

E de însemnatŭ că alegĕtorii din cerculŭ notarialŭ alŭ Iuşului suntŭ Românĭ, Saşĭ şi Ungurĭ şi cu tóte acestea solgăbirĕulŭ Nagy Lajos, deşi cu puterea în mână, totuşĭ nu a putută ecsercita atâta influinţă celorŭ de unŭ neamŭ cu dênsulŭ, ca sĕ nu voteze cu popa românescŭ — ci au rĕmasŭ cu dênsulŭ. Nu, şi acésta e unŭ rĕu semnŭ, şi aşa se vede că sătulŭ ba pré sătulŭ e şi ţeranulŭ ungurŭ de domnĭ din neamulŭ sĕu şi a începutŭ ca sĕ-i cunóscă şi sĕ-i preţuéscă după adevĕrata lorŭ valóre şi nicĭ decâtŭ după fanfaronadele lorŭ.

Neputêndŭ d-lŭ solgăbirĕu suferi acéstă alegere sĕvîrşită contra voinţei sale şi sĕ póte că nicĭ după socótéla celorŭ mai marĭ, a făcutŭ ce a făcutŭ şi cum şi pre ce cale nu sciu, destulŭ că după 7 lunĭ de ḑile alegerea d-lui Ioanŭ Mureşianu s'a nimicitŭ şi postulŭ de notarŭ din cerculŭ Iuşĭ de nou s'a pusŭ la concursŭ cu terminulŭ de alegere pre 15 Septemvre a. c. Dér ce sĕ veḑĭ, d-lŭ solgăbirĕu din propria'i auctoritate, călcândŭ în picióre legile, a respinsŭ dela concursŭ pre substitutulŭ notarŭ Mureşanu cu tóte că cualificaţiunea recerută de legĭ o are, în cercetare disciplinare nu era trasŭ.

La respinsŭ precumŭ se vede numai pre basa arbitriului sĕu şi din considerare că e Românŭ, s'apoi sciutŭ e, că pre d-lŭ Nagy Lajos ilŭ prindŭ sgârciurile numai când zăresce vre-unŭ Românŭ şi în deosebĭ Românĭ cărturarĭ, d'apoi sĕ scie că e deregĕtorŭ în cerculŭ sĕu, căcĭ ilŭ scutură frigurile şi-i se presentă ochilorŭ în formă de fantóme toţĭ primarii şi adjuncţii de notarĭ perciunaţĭ câţĭ au ajunsŭ la cârmă prin comune — şi carĭ nu suntŭ de totŭ puţinĭ, — decândŭ dênsulŭ „fericesce“ cerculŭ Teutişului.

Fiindŭ déră că pre Românŭ l'a delăturatŭ nevoindŭ a-lŭ candida, a pusŭ în candidare fără voia alegĕtorilorŭ pre unŭ scriitorŭ alŭ sĕu Lenard, scie Dumneḑeu de ce neamŭ, dér omŭ pe cate nu-lŭ au la inimă toţĭ câţĭ ilŭ cunoscŭ şi prin urmare nicĭ alegĕtorii, şi pre unŭ perciunatŭ din lumea largă, ungurŭ modernŭ. Alegĕtorii, fiind că d-lŭ solgăbirĕu nu le-a pusŭ pre alesulŭ lorŭ în candidaţiă, pre d-lŭ Mureşanu, cu escepţiunea a câtorva au tăcutŭ tăcerea peştelui în vreme ce d-lŭ solgăbirĕu a dechiăratŭ pe favoritulŭ sĕu şi neprimitulŭ de toţĭ — pre scriitorulŭ Lenard de alesŭ.

Acuma, dupăce cu ocasiunea alegerei de notarŭ în cerculŭ Iuşului, voinţa alegĕtorilorŭ din acestŭ cercŭ — fără deosebire de naţionalitate — a fostŭ nesocotită din partea solgăbirĕului Teutişului Nagy Lajos, er legile prin necandidarea unui concurentŭ cualificatŭ — călcate în picióre, alegĕtorii ar trebui sĕ se adreseze cătră Banffy-paşa, dér sciu bine că strigătulŭ lorŭ rĕsună în pustiă.

—borgoveanulŭ—

Maghiarisarea şi colera.

„N. Ung. Schulzeitung“ dela 23 Septemvre scrie, că archiepiscopulŭ Haynald a adresatŭ o odinaţiune cătră autorităţile scolare confesionale de sub păstoria sa, în care între altele ḑice:

Aflu cu mulţămire şi cu bucuriă, din rapórtele ce mi-se trimitŭ, că esecutarea punctuală şi conscienţiósă a ordinaţiunilorŭ mele, privitóre la sfânta şi patriotica causă a instrucţiunei şi educaţiunei, a produsŭ în cele mai multe scóle din archidiecesa mea astfelŭ de resultate, care satisfacŭ dreptelorŭ şi demnelorŭ pretenţiunĭ. Mĕ bucură mai alesŭ acea parte a rapórtelorŭ, care vorbesce despre lăţirea limbei unguresci şi dă dovédă despre mintea trédă şi despre simţĕmintele patriotice ale credincioşilorŭ mei nemaghiarĭ, despre insufleţirea scolarilorŭ d'a învĕţa limba ungurésca şi despre bucuria părinţilorŭ pentru astfelŭ de progrese.

Ca încheiare archiepiscopulŭ îndémnă pe organele sale a cultiva cu fidelitate limba maghiară şi a nu provoca prin pasiune şi violenţă simţibilitatea credincioşilorŭ nemaghiarĭ.

„N. Ung. Schulzeitung“ observă la acestea:

Carĭ suntŭ óre credincioşii nemaghiarĭ, a cărorŭ simţibilitate (?) sĕ nu se provóce prin pasiune séu prin violenţă?

Suntŭ toţĭ acei cetăţenĭ nemaghiarĭ ai statului, carĭ ţinŭ cu onóre şi cu fidelitate la naţionalitatea lorŭ şi carĭ prin conscienţiósa cultivare a limbei lorŭ materne voiescŭ sĕ'şi apere de peire naţionalitatea. Câtŭ timpŭ însĕ instrucţiunea în limba maghiară se pune nu numai de cătră învĕţătorĭ, ci şi de cătră autorităţile scolare mai pre susŭ de instrucţiunea în limba maternă; câtŭ timpŭ d-nii inspectorĭ şi visitatorĭ se interesézá mai numai esclusivŭ de progresulŭ scolarilorŭ în limba maghiară: aceştĭ credincioşĭ nemaghiarĭ, totdéuna se vorŭ teme şi vorŭ trebui sĕ se témă pentru naţionalitatea lorŭ.

Nu cumva înaltulŭ şi învĕţatulŭ prelatŭ crede seriosŭ, că omulŭ póte servi la doi domnĭ?! Décă Eminenţa Sa în adevĕrŭ voiesce sĕ liniscéscă spiritele agitate ale credincioşilorŭ nemaghiarĭ, atuncĭ înainte de tóte ar trebui sĕ ordone cu stricteţă, ca tuturorŭ scolarilorŭ sĕ li se dea instrucţiunea religiósă în limba lorŭ maternă şi la instruirea în limba maghiară fiăcare învĕţătorŭ sĕ se ţină strictŭ de numĕrulŭ prescrisŭ alŭ órelorŭ şi de materia de învĕţămêntŭ prescrisă. Câtŭ timpŭ nu se face acésta, inimele multorŭ credincioşĭ nu se vorŭ linişti.

Prin urmare nicĭ scolarii nu învéţă cu „zelŭ“ limba ungurésca, nicĭ părinţii nu îndură cu „bucuriă“ o asemenea stare de lucrurĭ periculósă, precum ne spune „N. Ung. Schulzeitung“, ci din contră spiritele suntŭ agitate. Acestea suntŭ resultatele maghiarisărei, ér nu cele spuse de înaltulŭ prelatŭ.

Ce privesce colera şi limba statului, sĕ vedemŭ ce scrie unŭ cetăţênŭ din Pesta cătră „Pester Lloyd“ dela 28 Septemvre:

On. Redacţiune! In urma epidemiei ce bântue, poporaţiunea oraşului nostru se instrueză de cătră autorităţĭ prin repeţite publicaţiunĭ, că ce are sĕ facă faţă cu periculuŭ. Pentru ca aceste publicaţiunĭ sĕ se lăţéscă câtŭ mai multŭ, îmĭ permitŭ a propune locului competentŭ, ca ordinaţiunile privitóre la coleră sĕ se tipăréscă în numĕrŭ mare, aşa că de fiăcare edificiu alŭ oraşului sĕ fiă atâtea esemplare, câte familii conţine. *Mai departe socotescŭ că e imperiosŭ ca în astfelŭ de timpurĭ escepţionale sĕ se facă o escepţiune dela regulă, şi asemenea tipăriturĭ sĕ aibă şi textŭ germanŭ, nu numai unguresců.* Trăescŭ în Pesta mai multe mii de ómenĭ, carĭ nu sciu de locŭ, séu fórte rĕu idiomulŭ indigenŭ.

Noi amŭ spus'o de multe orĭ, că Pesta e mai multŭ oraşŭ germanŭ şi că peste totŭ zadarnice suntŭ forţările de maghiarisare. Popórele vorŭ rĕmâné ceea ce suntŭ. Scrisórea de mai susŭ e unŭ semnŭ, cum ḑice şi „S. D. T.“, datŭ acelora, carĭ vĕdŭ mântuirea acestui statŭ în maghiarisare. A trebuitŭ sĕ apară colera, pentru ca şoviniştilorŭ sĕ li se amintéscă, că vorŭ rĕmâné cu ofulŭ de maghiarisare la inimă.

Apelŭ.

Unŭ singurŭ Dicţionarŭ Latinŭ-Românŭ avemŭ pentru scolarii primelorŭ clase gimnasiale din scólele nóstre: Celŭ de *Livadiţŭ*, care aprópe nu se mai găsesce. O copiă infidelă şi eronată a acestui dicţionarŭ este celŭ de *Preda*. Acesta încă pare că a devenitŭ rarŭ.

Necesitatea unui asemenea opŭ credemŭ că e în genere simţită de cei ce se ocupă cu limba latină; de aceea nu insistămŭ asupra importanţei lui. In interesulŭ junimii studióse dorimŭ a întreprinde publicarea unui dicţionarŭ latinŭ românŭ.

Inovaţiunile ce voimŭ a aduce suntŭ, după cum sĕ vede în alăturata fóiă de probă: 1) Intrebuinţarea unorŭ *litere speciale* pentru arĕtarea înţelesului cuvintelorŭ latine în limba română. 2) *Insemnarea cantităţii silabelorŭ*, când nu e determinată prin regulele generale prosodice. 3) *Adaugerea de vorbe şi însemnărĭ*, carĭ nu se găsescŭ în Livadiţŭ, ci se găsescŭ numai în Quicheratŭ. 4) *Adaugerea comparativelorŭ şi superlativelorŭ* la adiective şi adverbe.

Amŭ înlăturatŭ însĕ numele proprii ce se găsescŭ în Livadiţŭ, avêndŭ speranţă a elabora mai târḑiu unŭ dicţionarŭ completŭ de nume proprii după Quicheratŭ.

In generalŭ lucrarea nóstră este reproducerea esactă a dicţionarului de Livadiţŭ, plus mulţime de adause şi îmbunătăţirĭ ce s'au creḑutŭ necesare din Quicheratŭ, minus puţinele nume proprii aflate în Livadiţŭ. Pentru acéstă lucrare, fiindŭ necesarŭ *a se comanda litere nouĕ speciale* şi a se face spese marĭ, facemŭ unŭ apelŭ căldurosŭ cătră iubitorii instrucţiunii sĕ binevoiască a se înscrie ca abonaţĭ pe alăturata listă. Preţulŭ abonamentului va fi pentru cei ce plătescŭ la subscriere lei ḑece, ér pentru ceilalţĭ lei cincĭsprĕḑece.

Sperămŭ în concursulŭ binevoitorŭ alŭ tuturorŭ ómenilorŭ de bine şi mai alesŭ alŭ colegilorŭ.

Dem. I. Popiliană,
prof. de limba rom. şi lat. la Lic. Carolŭ I. din Craiova.

Ultime sciri.

Sofia, 30 Septemvre. — Situaţiunea nu s'a modificatŭ. Există o mare resistenţă printre membrii consiliului de miniştri în ceea ce privesce amânarea alegerilorŭ şi punerea în libertate a ofiţerilorŭ. Astă séră consiliulŭ se va întruni din nou. E probabilŭ că de astădată se va lua o resoluţiune. — O încăerare s'a întêmplatŭ erĭ séră într'o cafenea, între unŭ ofiţerŭ bulgarŭ şi unŭ servitorŭ alŭ consulatului rusescŭ, din causa circulărei generalului Kaulbars. Acestŭ faptŭ va da locŭ la unŭ schimbŭ de note între ministrulŭ de interne alŭ Bulgariei şi consulatulŭ Rusiei.

Sofia, 30 Septemvre. — O manifestaţiune a avutŭ locŭ în faţa agenţiei rusescĭ. O delegaţiune, compusă din 2 persóne din fiăcare corporaţiune din Sofia, s'a presentatŭ la generalulŭ Kaulbars. Ea avé în frunte doi deputaţĭ din Sofia. D. Vulceff şi Kasaboff şi câţiva membri ai municipalităţii. D. Vulceff a luatŭ cuvêntulŭ şi a spusŭ că poporulŭ bulgarŭ este cu totulŭ devotatŭ Ţarului; dér că starea afacerilorŭ e astfelŭ, încâtŭ numirea unui nou prinţŭ în termenulŭ celŭ mai scurtŭ este de unŭ interesŭ capitalŭ. Generalulŭ Kaulbars a rĕspunsŭ:

»Impĕratulŭ are poporulŭ bulgarŭ la inimă şi voesce binele sĕu şi desvoltarea sa, şi va protege politica sa interióră şi exterióră, dér negreşitŭ pentru a ajunge la acéstŭ scopŭ e de trebuinţă ca alegerile sĕ se facă mai târḑiu. Pentru acésta am reclamatŭ şi urmezŭ a reclama guvernului bulgarŭ amânarea alegerilorŭ până în luna lui Noemvre.«

D. Vulceff repetă mulţumirile Bulgarilorŭ pentru bunele disposiţiunĭ ale Ţarului, dér ḑise din nou că siguranţa statului şi că respectulŭ legalităţei şi alŭ constituţiunei cerŭ ca alegerile sĕ se facă fără întârḑiare. Generalulŭ replică:

„Uitaţĭ că alegerea prinţului nu este o afacere bulgăréscă, ci internaţională. Alegerea prinţului nu s'a făcutŭ încă şi nicĭ nu se va face aşa de iute; astfelŭ că décă alegerile se facŭ peste 2 sĕptĕmânĭ, va fi unŭ intervalŭ de 2 séu 3 lunĭ în alerĭ şi epoca în care marea adunare ar putea sĕ se pronunţe în cunoscinţă de causă asupra alegerei prinţului«.

D. Vulceff ḑise atuncĭ că, deórece se lucréză de 3 anĭ la rĕsturnarea prinţului, e de mirare că puterile sĕ nu se fi gânditŭ mai de vreme la înlocuirea lui. Generalulŭ făcŭ câţiva paşĭ spre a se retrage, apoi revenindŭ către interlocutorii sĕi le ḑise:

‚Unŭ lucru încă ce ţiu a vĕ spune tuturorŭ, este că niciodată prinţulŭ Alexandru séu vre unŭ membru alŭ familiei sale nu se va întórce în Bulgaria. Vĕ facŭ acéstă declaraţiă pentrucă am auḑitŭ ḑicêndu-se că câteva persóne doréscŭ sĕ îndemne camera în sensulŭ realegerei prinţului Alexandru.«

D. Vulceff rĕspunse că numĕrulŭ persónelorŭ ce au formatŭ acestŭ proiectŭ e fórte restrînsŭ, şi că toţĭ se sciu obligaţĭ a accepta decisiunea Europei asupra acestei cestiunĭ cu tóte dorinţele lorŭ opuse.

Sofia, 30 Septemvre. — Generalulŭ Kaulbars a avutŭ o întrevedere cu de Stambulov şi cu câţiva miniştri. In convorbirea generală a confirmatŭ că Rusia are de gândŭ *sĕ lase neatinsă constituţia bulgăréscă.* Mâne se va da generalului Kaulbars în modŭ oficiosŭ textulŭ rĕspunsului pe care l'a pregătitŭ guvernulŭ. Se crede că e vorba în elŭ despre ridicarea stărei de asediu şi că *guvernulŭ va primi amânarea alegerilorŭ,* dér se persistă încă a crede că punerea în libertate a oficerilorŭ oferă marĭ dificultăţĭ.

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ Dr. Aurel Mureşianu

Cursulŭ la bursa de Viena

din 1 Octomvre st. n. 1886.

Rentă de aurŭ 4%	104 40	Bonurĭ croato-slavone	104 50
Rentă de hârtiă 5%	92 50	Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	99.75
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	—.—	Imprumutulŭ cu premiu ung.	120 70
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	99 30	Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	124.25
		Renta de hârtiă austriacă	83.88
		Renta de arg. austr.	84 50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	— —	Renta de aurŭ austr.	116 85
		Losurile din 1860	104 44
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	— —	Acţiunile băncel austro-ungare	861.—
		Act. băncel de creditŭ ung.	286.—
Bonurĭ rurale ungare	104.80	Act. băncel de creditŭ austr.	276.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.80	Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.94
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	104.80	Napoleon-d'orĭ	9.93
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.80	Mărcĭ 100 împ. germ.	61.50
Bonurĭ rurale transilvane	104.75	Londra 10 Livres sterlinge	125.45

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 20 Septemvre st. v. 1886.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%).	$94\frac{1}{2}$	95—
Renta rom. amort. (5%)	$96\frac{1}{2}$	97—
» convert. (6%)	88—	$88\frac{1}{2}$
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	33—	35—
Credit fonc. rural (7%)	104—	$104\frac{1}{4}$
» „ „ (5%)	$87\frac{1}{4}$	$87\frac{1}{2}$
» » urban (7%)	$100\frac{1}{2}$	101—
» » » (6%)	92—	93—
» » » (5%)	$82\frac{1}{2}$	83—
Banca naţională a României 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Naţională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă	15.50	15.60
Bancnote austriace contra aurŭ.	2.02—	2.03

Pubicaţiune.

Preliminarulŭ budgetului anualŭ pro 1887 alŭ oficielorŭ administrative şi pupilare din comitatulŭ Braşovului, în sensulŭ decisiunei aduse de comitetulŭ permanentŭ în adunarea sa de astăḑĭ, espunêndu-se — conformŭ §. 17 lit. a) art. XXI. din 1886 la vederea publicului, începêndŭ de astăḑĭ póte orĭ cine sĕ-lŭ véḑă în decursŭ de 15 ḑile, în órele oficiale, la oficiulŭ administrativŭ alŭ comitatului.

Braşovŭ, 27 Septemvre 1886.

Iuliu Roll,
vice-comite şi consiliarŭ reg.

Nr. 10662/1886.

Publicaţiune.

In urma înaltei aprobărĭ se împarte în aşa numitulŭ Nou (lângă Braşovŭ) o areă de 5 jugăre: în 19 parţele, şi anume spre scopulŭ clădirei locuinţelorŭ de vară. Aceste parţele au ca sĕ se vêndă mai multŭ oferenţilorŭ pe cale de licitaţiune publică şi verbală.

Preţulŭ de strigare pentru fie-care parţelă, constătătóre din 400 stengini cuadraţĭ, este defiptŭ cu 200 fl. Fie-care mai multŭ oferente este obligatŭ, ca, după Inalta aprobare alŭ resultatului de licitaţiune, se depună îndată preţulŭ de cumpĕrare impunêndu-i-se totdeodată obligamentulŭ, ca în decursŭ de 3 anĭ, începêndŭ cu ḑiua aprobărei, sĕ-şĭ zidească locuinţa de vară pe parţela cumpĕrată.

Condiţiunile de licitaţiune şi planulŭ parţelărei se potŭ examina în órele oficiósă la oficiolatulŭ orăşenescŭ economicŭ. Aceste condiţiunĭ şi acestŭ planŭ se vorŭ ceti respective ascerne afară de aceea în ḑiua de licitaţiune.

Licitaţiunea se va ţinea **Joi în 14 Octomvre a. c.** înainte de prânḑŭ la 9 óre, în casa sfatului şi fiă care cumpĕrătorŭ are sĕ fiă provĕḑutŭ cu unŭ vadiu de 10% din preţulŭ de strigare pentru fiă-care parcelă.

Braşovŭ, în 18 Septemvre 1886.

2—3 ***Magistratulŭ orăşenescŭ.***

Tipografia ALEXI, Braşovŭ.